

EMPORDÀ

Periodic Nacionalista Republicà. Surt els dissabtes.

ANY I.

Figueres 6 Juny de 1908.

N.º 9

En Baró a la presó

En el nombre passat varem tenir un oblit imperdonable, al parlar de l'empresonament d'en Baró, no fent públic el nostre agrahiment per la bondat i cavallerositat ab que els digníssims senyors xef de la presó D. Joan Machín, i vigilants D. Josep i D. Arseni Mesa, han tractat al nostre amic, i la exquisida amabilitat ab que han rebut a tots els que hem anat a visitar-lo.

Les gracies els hi donem ab tot el cor, i tinguin-nos desd'are i sempre a tots nosaltres per amics disposats a servir-los incondicionalment en tot lo que puguem.

El nostre estimat company segueix rebent innumbrables proves d' adhesió i simpatia.

La Junta Permanent de la Unió Catalanista li ha dirigit una expressiva comunicació, animant-lo i oferint-se-li.

Els nacionalistes republicans de Palafrugell també li han enviat una entusiasta salutació, i en Marius Aguilar, redactor de *El Poble Català*, una enérgica carta. Nostre bon amic en Pous Pagés ha parlat en un dels seus «Tot Passant» del empresonament del nostre Director, fent remarcar el contrassentit de que no's digui res á dos generals que en ple Senat s' insulten, i en cambi es tanqui a la presó i es processí a un periodista per sospites de que en les seves paraules hi pugui haver lo que de una manera clara ningú hi ha sabut veure.

La Publicidad, La Campana de Gracia, Metralla, La Lucha, de Girona, la Revista Olotina, el nostre colega local *El Regional*, etc., fan pública també llur simpatia pè'l nostre Director, davant de la persecució de que es objecte.

A la presó, l' han visitat aquets dies una comissió de la Joventut Federalista de Figueres, i els senyors Felip Llonch, Pere Bosch Bosch, Eudald Soler, Josep Viader, Emili Pujadas, Miquel Lagresa, Francisco i Lluís Lacasa, Eloi Pomés, Ricard Nadal, Baldiri Rosa, Lluís Giralt, i molts més dels quals ignorem el nom.

Aquestes proves d' afecte animarien an en Baró en mitj de la seva desgracia, si en Baró tingués necessitat de que l' animessin. Pero la seva serenitat i fermesa d' esperit son tant grans, que més aviat és ell qui está en disposició d' encoratjar an els que defalleixin.

Fondament agraim a tothom la bona voluntat manifestada a la víctima del regim de terror en que vivim.

Cal revenir-se

Va a plantejar-se al parlament la lluita contra la Llei de Jurisdiccions. Jo tinc molts dubtes sobre 'l resultat d' aquesta campanya, perque no sols s' ha afegit la Solidaritat per l' amistançament de la seva dreta amb el maurisme, sino que també el poble, i amb ell la generalitat dels que en la tribuna i en el periódic li parlen de la cosa pública, s' han acobardit vergonyosamente.

Davant de la llei que converteix el territori del Estat espanyol en un *cuartel*, no sols hi ha hagut prudencia, sino por.

—No toquem aixó! No parlem d' alló altre!

L' esperit casulá no 's cansa de repetir aquell «no

t' emboliquis». Les nostres esposes i mares—que no tenen pas res de les antigues espartanes—han triomfat en l' esperit ciutadà fent el joc de 'l despotisme que vol esporuguir-nos. ¿Pera quant se guarden les energies ¡llamp de Deu! si davant de les lleis opressoras tot-hom diu «no t' emboliquis»?

Fins en els Estats mes progressius, avui s' hi fa sentir la reacció contra els furs de l' esperit civil, limitant la manifestació de cert ideals. No obstant, un cercle de ferro mil voltes mes estret limita les nostres paraules i tot-hom resta resignat, esporuguit pensant en la familia de *casa*; gairebé ningú pensa en la familia de la Nació, en els fills del poble lligats de peus i mans.

Contra l' envalentonament de la tirania, que 'ns menaça amb el terrorisme d' una nova llei especial, contra les agalles dels aspirants a la dictadura, s' hi ha de respondre d' una manera digna. S' ha de demostrar que hi ha un poble de ciutadans que no temen la lluita ni el sacrifici individual.

L' Historia ens ensenya que cada deslliurament, cada conquesta de justicia, ha sigut conseguida per els esperits generosos que no han regatejat el seu esforç ni la seva sang.

JOSEP BARÓ.

...Els romans d' avui en dia tenen la mateixa torça de braç que llurs avis ¡mes oh! época fatal! les animes de nostres pares son mortes. Ja no 'ns governa mes que l' esperit de nostres mares. El jou que patim i la paciència pera aguantar-lo prova que no som mes que dones miserables!

SHAKESPEARE.

Impresions i notes

Sobre política republicana catalana

Sense por d' esser anatematisats, bé podem afirmar la liquidació total i definitiva del antic partit republicà espanyol. L' explicació 's dona senzillament per la seva incapacitat d' adaptació a les fórmules positives del mon actual, que l' ha fet estancar-se en les aigües mortes d' una protesta constant i xorca, sense adonar-se de que l' humanitat seguía caminant. El partit republicà no ha volgut deixar d' esser en aquets últims anys lo que ha sigut sempre, un organisme exclusivament polític.

No volem negar la seva obra; mercés en gran part an ella, avui tenim incorporades en les lleis la major part de les llivertats polítiques, i no 's compren, en realitat, la necessitat de cap revolució política. Be es veritat qu' han contribuït al enderrocament del partit republicà les concupiscencies, l' incultura general, els afanys de dominació política qu' homes poc escrupulosos han satisfet; empro per damunt de tot, domina 'l fet, principal causa de sa ruina, de qu' es un partit exclusivament burgés; els partits radicals del día tenen que ser socials; si no, se condempnen a l' impotencia. Les lluites actuals son de caracter económic, i les multituds en tot el mon cada día s' aparten més de totes aquelles antigues etiquetes que porten l' esperit de les

velles agrupacions polítiques, incorporat als privilegis socials. En realitat, estém presenciant la baralla de dos mons; l' un, integrat per tots els partidaris de l' organització vella de la societat, tan republicans com monárquics; l' altre, format per tots aquells que volen la desaparició de la desigualtat en els medis de lluita per la vida, dels salaris, de la distribució desigual é injusta de la riquesa. Perqué fixeu-se en l' exemple viu que 'ns ofereix la República Francesa.

Segons els nostres antics panegiristes republicans, deuriem veure en ella un equilibri i benestar complerts. Lluny d' aixó, en pocs paissos es més aguda l' oposició entre 'l mon capitalista privilegiat, en sa major part republicà, i les classes desvalgudes; al extrem que 'ls homes de la República, per sostenir-la, tenen qu' acostar-se cada día més als partits socials. De modo que no es la forma de govern la que resolte els conflictes, sino l' esperit i el sentiment social dels homes públics: per no haber aquest existit, hem pogut observar a Espanya, les pèrdues contínues de partidaris, i el divorci, cada día més accentuat, de les masses societaries i el partit republicà. No s' entengui, ab tot lo dit, que la forma republicana no es més apte i progressiva, i que no s' adapta mellor a tota reivindicació, constituent, en realitat, un instrument preciós de transició.

Els republicans catalans, además, deuen considerar qu' aquesta lluita social presenta modalitats diferents en cada país, condicionades per el major o menor grau d' evolució per que ha passat el sentiment de justicia social en cada grupu étnic; notem, per exemple, que 'l problema agrari catalá, ab la substitució de les diverses formes de masoveria, qu' honren als nostres avantpassats, no pot presentar l' aspecte agut que 's veu en les terres del sud d' Espanya, aont subsisteix una organització casi feudal de la propietat. Hi ha, pèr lo tant, un problema social catalá, francés, etc., i els homes progressius de cada país tenen qu' aplicar la llur activitat a resoldre 'l problema social propi, en una paraula, el problema social nacional; fins per aquest cantó, dones, tenen que ser nacionalistes.

La nostra tasca, d' una banda, ha d' influir sobre les masses, educant-les, netejant-les dels pòsits cabilenys que les propagandes velles han deixat en la llur ànima, enfrenant-els-hi l' instint de violencies, engendradores de les contraries, que tendeix a surar en les reivindicacions de les classes oprimides, fent-els-hi veure que 'l seu esforç, que l' organització colectiva i económic, que la propaganda intensa i constant, serveixen mellor la seva causa de justicia; que cada generació ha de trevallar per l' altra que puja sense que pugui fruir dels resultats del seu esforç més que d' una manera parcial. La nostra acció deu esser educadora, despertant sentiments artístics, cultivant l' ànima plebeia, arrencant les males herbes de l' intolerancia i el fanatisme, que no poden precipitar, sino retrassar, la reparació de les injustícies socials.

D' altra banda, hem de fer veure a les classes privilegiades qu' existeix una llei universal, a la que ningú pot sustreure-s, anomenada per la ciencia llei de evolució, en virtut de la qual tot lo que viu cambia incessantment, prenent formes cada volta més perfectes; i tot intent o interés que tracti d' oposar-se-l'hi, tard o d' hora ha d' originar un conflicte, del que n' ha de resultar fatalment la destrucció violenta de la resistencia al compliment fatal d' aquella llei. Per propi egoisme, dones, han d' evitar la revolució social que s' originaria del desequilibri del sistema económic, promogut per la seva cobdicia exagerada, fent-se conscients del moment històric en que viuen. De grat o per forsa

L'humanitat fá la seva via, i el mon privilegiat d'avui deu comprendre l'inutilitat dels seus esforços per salvar un sistema injust i vacilant, i les ventatjes que'n cambi li reportaria el no contrariar el compliment de l'evolució, desprenent-se cada dia dels seus privilegis, fent possible la transformació suau, sense sotragades, del mon que s'en vá, en el que tot just aubeja.

Aquesta es, al nostre entendre, la conducta més profitosa que per la Nostra Causa deu observar la democràcia catalana.

E. BARTOLF.

Higiene i medicina casulanás

Oftalmia purulenta neo-natorum

III

Ja sabem lo que es la *Oftalmia purulenta neo-natorum*, quines son les seves causes (diferents microbis), aixís com també coneixem quant i de quina manera té lloc generalment el contagi. Estudiem avui les senyals ab que se'ms manifesta i el curs que segueix quant resta abandonada, sense medicació o ab una medicació impropia d'una malaltia tant greu.

La criatura contagiada en el moment del part per algun dels microbis que poden produir l'Oftalmia, naix ab els ulls blancs, transparents i bonics, completament normals; pero al segon, tercer, quart o quint dia, que aixó es variable, s'adonen les persones que cuiden a la criatura que aquesta té un ull tencat, que no s'obra per estar enganxades les pestanyes de la parpella de dalt ab les d'abaix; que la primera parpella está una mica inflada i sembla que pugi a caball de la d'abaix; tracten allavors la mare o les persones que rodegan a la criatura de separar les dues parpelles, humitejant avans les pestanyes ab un líquit qual-sevol i queden sorpreses al veure apareixer una gota d'un pus grog i espés.

No vos descriu lo que examinant per darrera de les parpelles trovarieu en el globo ocular, perque probablement no se vos ocorrerá d'examinar-ho, ni jo vos aconsello que ho feu per els perjudicis que podria ocasionar en certs cassos el fer-ho una má poc experta; per altra part tampoc vos fá gran falta el coneixe-ho, n'hi ha prou ab saber que les primeres senyals que notareu son: parpelles enganxades, la superior una mica inflada i sobre tot el caracter principal i característic, *quant tracteu de desgafar les parpelles i fer entreobrir els ulls del infant, veurer sortir una gota de pus.*

Desde aquest moment els síntomes que vos he descrit van agravant-se d'una manera mes o menos rápida, segons la virulencia de la malaltia, contagiand-se l'altre ull, que moltes vegades no ho va esser en el moment del part, per el pus que continuament raja del primerament malalt.

La parpella superior se vá inflant cada vegada mes, se torna roja i lluenta, arribant en algunes ocasions a agafar un tó amoratat i de dessota d'aquesta parpella en veieu rajar un pus que si bé al principi era groguenc, després pot tornar-se sanguinós, rajant ab tanta abundancia que per mes cuidado que tinguen en anar-lo treient, continuament el veieu baixar cara avall del petit malalt. Ja vos fereu carreg de que si tanta es la deixadesa dels interessats, que no treguin continuament aquest pus, pot succehir, i ho faig constar perque n'he observat algun cas, que arribi a macerar i a llagar la pell tendra i fina de la cara del infant; l'aspecte en aquets cassos es desastrós.

Suposem que apesar de tots aquets síntomes tant alarmants queda la criatura sense l'assistencia deguda; en aquet cas després d'haver arribat la Oftalmia a un cert grau de gravetat, persisteix en aquest estat sense experimentar modificacions aparents, exceptuant les complicacions gravíssimes que durant aquest periode poden presentar-se i de les quals m'ocuparé mes avall. Aquest periode d'estacionament dura de 5 a 7 setmanes, al final de les quals comença la secreció purulenta a minvar lentament fins a desapareixer d'una manera complerta, quedant d'aquest modo la malaltia curada espontáneament i sense deixar rastre, si no hi han hagut complicacions durant el curs de la meteixa, es a

dir, si la malaltia té un caracter de benignitat extraordinaria. Ja comprendreu que aquest desenllás tant benigne no es la *regla general* sino la *excepció* sempre que no s'hagi acudit a temps a combatre una inflamació tant greu.

Falta, avans de descriure els medis ab que contem pera evitar-la, que vos dongui una idea de les complicacions que poden presentar-se i que com ja haveu vist son les úniques que han de fer-nos por, puig que la secreció de pus acaba sempre per desapareixer al cap d'un temps mes o menos llarg. Com que per fer-vos ben bé carreg de dites complicacions son necessaris alguns coneixements respecte a la manera com está conformat l'ull, permeteume que aplaci la seva exposició per un altre article en el que procuraré donar-vos una idea aproximada i facilment comprensible de l'Anatomia de l'ull o a lo menos d'aquelles parts de l'ull que son mes facilment atacades per l'Oftalmia purulenta.

FRANCESCH AGULLÓ
Metje-Oculista.

De la nostra ciutat

Poques paraules i ben dites.

No sé qui es que ha fet corre la brama de que el nostre estimadíssim company en Josep Baró ens havia servit d'*home de palla*, es a dir, que s'havia fet responsable de lo que un altre havia escrit.

Pera deixar, dons, ben esclarida aquesta qüestió, fem constar categóricament que nosaltres, els nacionalistes que redactem EMPORDA, no hem de menester que ningú ens guardi les espatlles, perque som prou homes pera respondre de lo que fem, no solsament en el terreny de la legalitat, sino en tots els terrenos.

I are perdona, amic Baró, que per la dignitat d'EMPORDA ens haguem ocupat d'aquest rumor despreciable, que és una ofensa tant per tu com per nosaltres.

Defalliments.

A casa el barber, un diumenge a la tarda.

—¿A qui li toca? ¿A voste? Segui, si és servit.

M'assento ab la resignació necessaria en aquets *trances*, disposat a deixar-me remullar, raspar, *inter-wiwar*, etc.

—Y dons ¿com está aixó d'en Baró?

—Molt be. I vos?

—Deien que no anava gaire be...

—¿Qui?

—La qüestió d'en Baró, home.

—¡Ah! No... Sí... Aixís... aixís.

Un que l'afaiten se gira cap a nosaltres i pregunta:

—¿Encare es a la presó, aquell xicot?

—Encare; encare;—li contesto.

—L'altre dia,—comença a dir el meu *verdugo*, tot esmolant l'eina—n'hi havia un aquí que va dir algunes paraules, parlant d'aixó d'en Baró, que baix el meu poc criteri opino que *no hi caben*; i si no que a mí no m'estaria be de combatre an els parroquians, ja les hi haguera contestades.

Va venir a suposar, com si diguessim, que en Baró ja ho havia fet expressament de fer-se ficar a la presó, a fi i efecte d'agafar anomenada; de *forma i manera* que ab aixó de la Solidaritat i sabent com sab d'escriure, després li donguessen un *empleio* a *La Veu de Catalunya*.—

Vaig deixar-lo explicar sense dir-li res.

Peró en el cor vaig sentir aquell dolor intens, aquella amargor, que os entra a l'anima quant la topada brutal ab la realitat vos desescambella dels vostres somnis.

I els dubtes i la ira varen invadir per un moment el meu esperit.

—¡Oh manada d'esclaus, incapassos de concebir ni de comprendre cap ideal enlairat, noble, altruista! ¡Oh manada d'esclaus, que escupi a la cara d'aquells que's sacrifiquen per vosaltres! Si no podeu redimir-vos, quedeu-vos sense redimir, que vosaltres no sou bons mes que pera humiliar-vos davant del que os explota i oprimeix!

Aquest mal pensament va ensenyorir-se per un instant del meu esperit.

Peró prompte la meva raó asserenada va comprendre clarament que per damunt d'aquesta munió de testes envilides, aclofades bestialment a terra, hi ha la força de la veritat, empenyent-nos a tots cap a un Avénir de Redempció i Llibertat.

I la consciencia va dictar-me imperiosament el meu dever de seguir lluitant, la mirada ben alta, sense defalliments ni dubtes.

F. PRESAS SUÁREZ.

Sessió del Ajuntament

5 de Juny de 1908.

Presideix l'Arcalde Sr. Carreras, i ocupen els seus respectius setials els regidors Srs. Pujulá, Giménez, Burgas, Cortada, Tremoleda i Rovira.

Llegida l'acta de la sessió anterior, fou aprovada totalment

El Director del Escorxador D. Joan Arderius demana permis per vuit dies per anar a pendre part al Congrés Agrícola de Vic.

S'acorda concedir dit permis.

Se llegeix una comunicació del Governador civil donant compte d'haver passat a la superioritat el presupost de 1906 d'aquest Ajuntament.

S'acorda quedar enterats.

D. Josep Pómés demana se li senyali la rasant del carrer i se posin llums al carrer del Sol del Isern.

S'acorda fer lo primer i en quant a lo segon passa a la comissió de Governació.

D. Manel Junyent demana posar un toldo a la botiga de la casa n.º 20 del carrer de Caa-maño.

Se concedeix.

D. Joan Tornafoc, demana se li formi expedient pera poder eximirse del servei militar, per haver desaparegut el seu pare fa mes de deu anys.

Queda acordat fer lo que demana.

Se llegeixen els comptes de les fires de Santa Creu d'enguany.

S'acorda exposar-los al public per 15 dies.

Acabat l'ordre del dia el Sr. Giménez presenta una proposició demanant que l'Ajuntament acordi cel-lebrar les sessions, d'avui endavant, a les 6:50 de la tarda.

S'acorda fer-ho aixís.

I s'aixeca la sessió.

CAROL-LO.

NOVES

L'Apleg Nacionalista Republicá de Figueres ha rebut una invitació del Centre Nacionalista de Sant Feliu de Guixols, pera assistir a l'acte inaugural que aquest celebrará el dia sis d'aquest mes, a les nou del vespre, ab la cooperació del Dr. Martí i Juliá, President de la Unió Catalanista, d'en Jaume Carner, President del Centre Nacionalista Republicá de Barcelona, i d'els senyors Sansalvador, Pla i Armengol, i Xammar.

L'acte será, dons, de veritable transcendencia per el Nacionalisme d'aquella ciutat. No cal dir que 'ns hi adherim ab tot l'entusiasme.

Segons ens participa l'empresa d'automòbils Figueres-Olot, el pròxim dilluns, dia 8 del actual, s'inaugurarà el servei públic diari entre dites poblacions. L'automòbil sortirà de la Administració de Figueres, situada al carrer de Perelada, n.º 16, a les sis del matí, efectuant-se la sortida d'Olot cap aquí a les tres de la tarda.

Donat el confort que's trovarà en els cotxes de viatgers, i la velocitat ab que's farà el viatge, no dubtem que la empresa veurà recompensats per el públic els sacrificis que s'ha imposat a fi de poder establir un servei tant cómodo en la important carrera Figueres-Olot.

En els aparadors de la llibreria del senyor Pere Alegrí Beya pod admirar-s'hi un ben acabat treball de terrissa executat per el noi Climent Guardiola, alumne de la Escola Pública de Vilabertran, tant encertadament dirigida per el mestre en Miquel Dabau.

Mestre i deixeble mereixen un aplauso.

Per haver-lo rebut massa tard, no'ns es possible publicar en aquest nombre el tercer article de la serie que desentrotllant un curs d'Esperanto se proposa publicar en el nostre periòdic, l'intel·ligent jove en Delfi Dalmau.

Fa pocs dies, l'orquestra «Antiga Pep» d'aquesta ciutat va estrenar dues sardanes originals de nostre amic en Lluís Bonaterra, intitulades «Dialèg d'amor» i «Cançó de primavera».

Lo molt qu'ens varen agradar ens obliga a felicitar de tot cor al jove músic amic nostre.

Avui, a les nou del vespre, donarà una conferència a la Joventut Artística en Joan Rosal, President de la societat «Espero Kataluna», desentrotllant el tema «Esperanto».

La conferència serà pública, i es d'esperar que's veurà concorreguda.

Ab uns plens a vessar segueixen representant-se en el nostre Teatre les més notables obres del teatre líric madrileny. Despres de «La Guedeja Rubia», «La Gatita Blanca».

Es molt esperançador veure com la gent s'aficiona an aquets espectacles, tant cultes, tant espirituals, tant refinats. Sobretot a les senyores i senyoretes els hi convé molt aixó que fan d'anar a veure «La Gatita Blanca», «El Arte de ser bonita», etc., porque de mica en mica i sense adonar-se'n anirán aixamplant l'horitzó dels seus coneixements, i adquirint una instrucció tant sòlida i complerta, que ja res les hi vindrà de nou ni les espantarà.

Amont els cors, señores, que fent-ho aixís el pervindre es nostre.

Un boig iconoclasta va entrar a l'Església de la Providencia, dies passats, empenent-les ab les imatges a cops de cadira. Va promoure-s un escàndol, com és natural, fins que els agents de la autoritat varen arregar an el pobre home tentant-lo a la presó. Per cert que no hauria pas d'esser aquest

lloc, certament, aont s'haurien de recluir els tocats de l'ala, sino en una casa de curació, i aixó sense esperar a que fessen un disbarat públic, si no desseguit de veure-ls rodar pe'ls carrers, com hi rodava aquest, en prevenció de que el disbarat no arribi a realisar-se.

BIBLIOGRAFIA: Novetats literaries catalanes: Obres Catalanes de M. Milá i Fontanals, preu 4 ptes.

En Poudor, novela per C. de Fortuny, de la «Biblioteca Joventut», preu en rústega 3 ptes., relligada, 3'50 ptes.

La Corda Viva, poesies, de S. Girbal i Jaume, preu 3 ptes.

Faules de Isop, de la biblioteca «Histories d'Altre Temps», preu 1 pta.

Senyor Ruch mestre d'estudi, per Pompeu Creuhet, de la «Biblioteca Patufet», preu 1 pta.

Macbeth, de W. Shakespeare, traducció de Diego Ruiz, preu 1 pta.

Crestomatia Catalana, 1.º volum relligat, preu 5'50 ptes.

Edmon, per Alphon Masseras, de la Biblioteca del Poble Catalá, preu 4 ptes.

Les Dues Germanes, per J. Ebers, traducció de Agustí Casas, preu 5 ptes.

Qüentos Bosquetáns, per Apeles Mestres, preu 1 pta.

Plantamor, per A. Busquets i Punset, preu 2 ptes.

Ruralisme, per Joan Rosselló, de la «Biblioteca L'Avenç», preu 0'50 pta.

Llibertat, per S. Russinyol, preu 1 pta.

Aquestes obres poden adquirir-se en la llibreria d'en Francisco Presas Suárez, Portella (Llosses) 1, Figueres.

Anuncis Oficials

Arcaldia Constitucional de Figueres

Don Joaquim Cusi Fortunet ha sollicitat permís pera instalar en els baixos de la casa n.º 30 del carrer Ample, un motor elèctric de mitg cavall de força.

Lo que's fa públic a fi de que dins el terme de quinze dies, puguem presentar-se contra dita instalació les reclamacions que's jutgin oportunes.

Figueres 30 de Maig de 1908.

L'Arcalde,
M. CARRERAS.

Jutjat Municipal de Figueres

Registre Civil

Moviment ocorregut del 31 de Maig al 6 de Juny

Naixements Joaquina Martí Delós, Rosend Ribas Cortada, Joaquim Guibert Estela, Josep Lofre Raynal, Pere Piferrer Salellas, Josepa Perez Sales.

Matrimonis. Antoni Canta Pumarola, 30 anys, solter, am Encarnació Alba García, 27 anys, soltera. Josep Sot Serra, 27 anys, solter, am Emilia Callís Genvover, 21 anys, soltera. Joan Roda Rosa, 28 anys, solter, am Leonor Serra Moradell, 30 anys, soltera.

Defuncions. Andreu Serradell Cruañas, 84 anys, viuda. María Matllé, 51 anys, casada.

Avis d'Administració

Es fa avinent a n' aquelles persones de fora Figueres que reben el nostre periodíc sense esser subscriptors ni corresponsals, que passat aquest mes deixaran de tenir-lo si per carta o altre medi no'ns comuniquen que volen esser subscriptors.

Empordá

PERIÒDIC NACIONALISTA REPUBLICA

surts els dissabtes

Preus de suscripció

FIGUERES

Trimestre. . . . . 1'25 Ptas.

CATALUNYA I NACIONS IBERIQUES

Trimestre. . . . . 1'50 id.

ALTRES NACIONS

Trimestre. . . . . 2 id.

Nombre solt, 10 céntims.

Anuncis a preus convencionals.

Redacció i administració.—Carrer de Pals, n.º 11, baixos.

Pere Arater i Camps

Procurador dels Tribunals

Ofereix al públich el seu despaitx en el carrer de la Presó, n.º 14, baixos, antich local del Jutjat municipal.

Gran novetat i economia

Nou sistema d'il·luminació per medi del petroli ab els

Gones «Phare» Petrosilex

Adaptant-se a totes les lampares que s'usen pel petroli (petites i grosses) sense cap transformació.

Llum triple semblant al mecher Auer.

Gran economia de petroli.

Treu el mal olor i el fum.

Il·luminació la mes perfecta, la mes bonica, la de mes potencia, i la mes práctica per la seva sensillesa i economia, pera Magatzems, Cafés, Hotels, Botigues, Jardins, etc.

Se ven a casa 'ls llauners i dipòsits de petroli.

AL primer pis del *Cassino Menestral* i hores de 7 a 8 vespre, s'inaugurarà en 1.º del prop vinent Juny, l'anunciat curs de **Esperanto**, quedant oberta fins dit dia la matrícula qu'importarà 3 pessetes, en el carrer Monturiol, n.º 20, 2.º, 1.ª

Imprempta de Serra y Vilá, Col·legi, 1.—Figueres.

SIDRAL

El mellor refresc d' istiu

Agent exclusiu per Catalunya,

J. Fonolleda Serra
BARCELONA

Braguers especials

de la Farmacia Cusi

Els braguers especials de la farmacia Cusi, son de varies menes y de formes diferentes; dits braguers, s' aparten del tot de les formes fins avui vistes; son per lo tan originals y únics á Catalunya.

Fins al present, la farmacia **Cusi** conta en son catalec de braguers especials, vuit formes de braguers diferentes; ab elles, poden corretgirse ab metode y precaució totes les hernies que 's puguin presentar, per mes que siguin grosses y per delicat que sigui el malalt qu' hagi de soportar el braguer.

Compta també dita secció ab braguers especials pera senyores, pera nens y pera trevalladors qu' hagin de fer moviments bruscos y forses exagerades.

Eixos braguers especials, son fabricats á París baix instruccions especials de la Farmacia **Cusi**; aixis es que poden ferse modificacions als mateixos, segons desitjos ó necessitat del pacient.

La secció de braguers de la Farmacia **Cusi**, es una secció en la que s' hi ha tingut especial atenció en montar-la y empleat molt de temps en treballs de perfecció; aixó dona garantia als clients de la serietat de dita secció, de l' elecció y estudi dels models y de la perfecció dels mateixos fins á obtenir el grau máxim de comoditat, de solidés y de duració.

Tots els malalts de trencadura, acudirán á la Farmacia **CUSI** pera procurarse braguers y serán ben servits.

Instalacions modernes, Medicaments d' urgencia y algunes especialitats de la Farmacia CUSI

Oxigen Cusi.—Lámpara Schering de formalina pera la desinfecció d' habitacions.—Glas ab aigua pura y ab aigua esterilizada.—Aigua esterilizada á disposició dels clients.—Vacuna del Institut Lausane (dipósit únic).—Suero antidiptéric.—Sangoneres.—Benzonaftol Cusi efervescent, desinfectant del ventrell.—Pomada Cusi pels ulls de poll.—Gotes Cusi pel mal de caixal.—Neuralgina, remey extern contra 'ls dolors del cap y de la boca.

Seccions especials y complertes d' OCU-LÍSTICA, VETERINARIA, ORTOPÉDIA, HIGIENE.

Agencia de transports
i carruatjes de lloguer

den

JOAN CARBONA

Rambla, núm. 14.—FIGUERES

En combinació ab agencies
de totes les poblacions importants.

Aixerop MARTÍN

(Fósforo y Arsenie orgánics, Formiat de calcs)

Debilitat de sang.

Debilitat muscular.

Debilitat nerviosa.

Debilitat dels ossos.

Reconstituyent general

fisiològicament més actiu qu' els preparats de hipofosfits.

Llexiu líquid PROGRESO

El millor de tots.

TRABMULL El millor resolutiu.
Incomparable pera tractar cremats, fiexions, orquitis, cops, et-zétera, etc.

VICHY PRATS Ajuda a ben pahir.

Tots tres productes es troben en venda a la acreditada droguería de la VIUDA DARNER, carrer de La Junquera, n.º 14.

Exposició permanent

de Corbates gran chic

Camises fetes i a mida

Genre de punt

Trajos per Home y Nen

fets i a mida en

Llanes, Alpaques, Fils

i Cotons gran novetat

J. Puig Paris

Carrers Gerona, 13-Presó, 4

→ FIGUERAS ←

A. Bosch Ucelay

Doctor en Medicina i Cirugia

Especialista per malalties de la gola, nas i orelles

Ex-alumne de la Facultat de Medicina de París, de les Cliniques d' especialisació dels Drs. Lermoyer, Luc i Castex; ex-ajudant de la del Dr. Botey.

Membre-corresponsal de la «Société Française d' Otologie, de Laryngologie et de Rhinologie».

Visita en aqueixa ciutat (carrer de Llers, 20) el segon i últim dijous de cada mes de 9 a 13 i de 15 a 18, i el divendres de 9 a 12; i a Barcelona (carrer de Claris, 35, 1.er) de 9 a 11 i de 15 a 17.

An els artistes

i aficionats ←←

Adquiriu les postals de paisatges, recons, antigalles, caps d' estudi, aigües-moixus, marines, barques, penyes, temporals, etc.; colleccions espatarrants fetes per el fotográf

JOSEP ESQUIROL

de LA ESCALA

Se venen en les principals llibrerías i botigues d' objectes de dibuix, de tot arreu.

Importació directa de **formatjes de bola i nata** de la casa

P. Kool Joz

de ALKMAAR (Holanda.)

Fábrica d' esencies i colors

Polak & Schwarz's

de ZAANDAM (Holanda.)

Gebrueder Gerber

De la unió d' exportadors de formatjes **SUISOS**, de Berna.

La Providencia
Lizariturry i Rezola

Fábricas: Estearina, Bujies,
Savons i Perfumeria.

☞ SAN SEBASTIÁN.—(Guipuzcoa) ☜

Representant exclusiu per Catalunya

J. FONOLLEDA SERVIA.—Barcelona.